

Inhoudsopgave

1. Ontwikkelingen	3	4. Strategie	6
1.1. Individualisering		4.1. We ondersteunen Veerkracht	
1.2. Grenzen aan het zorgdomein		4.1.1. Voordat het nodig is	
1.3. Welzijn en gezondheid		4.1.2. Alleen als het nodig is	
1.4. Grenzen aan het voorveld		4.1.3. Met jou en naast jou	
1.5. Jongeren lopen achterstand op		4.2. ‘Er zijn’ voor de sterke dorpen	
1.6. De diverse cultuur van Drenthe		4.2.1. Actief waar inwoners zijn	
1.7. De digitale ontwikkeling		4.2.2. Bruggen bouwen	
2. Missie	4	4.2.3. Inwoners zijn naobers	
3. Visie	5	4.3. Samenwerken voor sterke netwerken	
3.1. Veerkracht		4.3.1. We jagen samenwerking aan	
3.2. Sterke dorpen		4.3.2. We investeren in kennis en vernieuwing	
3.2.1. Cultuur		4.3.3. We benutten (boven) gemeentelijke netwerken	
3.2.2. Naoberschap			
3.3. Netwerken		4.4. Kwaliteit	

We doen het mét elkaar en vóór elkaar

Als je ergens heen wil dan is het een goed idee om een plan te hebben. Welzijn De Wolden had al een missie, dus we zaten niet zonder een plan. Maar de samenleving en de organisatie veranderen. En als er dingen veranderen, ga je vanzelfsprekend ook anders werken. Dat is de reden waarom we onze strategie van tijd tot tijd toetsen en waar nodig aanpassen aan de wereld van nu. Dat kan ook leiden tot een herformulering van de missie. Omdat ook de taal verandert en de betekenis die we geven aan de woorden.

De bloeiende samenleving

Vooraf kan ik al verklappen dat we onze strategie van samenwerken zo mogelijk nóg sterker zullen aanzetten. Onze netwerkpartners, inwoners en medewerkers hebben immers met een goede reden bijgedragen aan dit koersplan. We hebben daarvoor een tweetal World Cafés georganiseerd. Het enthousiasme van de deelnemers was groot en er is veel waardevolle input geleverd. Ook op deze plaats dank ik de deelnemers daarvoor! Want dit is samenwerking vanaf de basis. Daarmee zal dit koersplan ons dichterbij onze missie brengen. Duidelijk is dat we samen een maatschappelijke opgave hebben. We willen ons werk daarom ook zo organiseren dat we het samen optimaal goed doen voor de bloeiende samenleving van De Wolden.

‘Dat hebben we mooi voor elkaar’

De Gemeente De Wolden is niet alleen een belangrijke netwerkpartner, maar ook onze belangrijkste opdrachtgever. Vanwege die rol stemmen we vanzelfsprekend af op de gemeentelijke koersdocumenten. De belangrijkste voor ons zijn het Raadsbreedprogramma “We doen het Samen” en het Collegeprogramma “De Wolden geeft energie”.

Die afstemming zie je terug in de titels van onze koersdocumenten. De gemeente zegt ‘We doen het samen.’ Wij haken aan met ‘Doe je mee?’ Dat is onze uitnodiging om het samen te doen. Want we doen het mét elkaar, en vóór elkaar. Dat geldt voor ons domein waarin we voor elkaar samenwerken, maar ook voor inwoners en wat zij samen voor elkaar kunnen betekenen. Zodat de inwoners kunnen zeggen, ‘De samenleving volop in bloei, dat hebben we mooi voor elkaar!’

Gert Vos
Directeur-Bestuurder

Onderleggers voor dit koersplan

- Raadsbreed programma De Wolden 2022-2-26: “We doen het samen!”
- Collegeprogramma De Wolden 2022-2026 De Wolden geeft Energie!
- Kadernota Sociaal Domein 2022-2025 “Duurzaam in balans”
- www.waarstaatmijngemeente.nl
- Concept Positieve Gezondheid, Machteld Huber 2017
- De landelijke ontwikkelingen en akkoorden m.b.t. WOZO, GALA, IZA, SPUK

1. Ontwikkelingen

1.1. Individualisering

Naoberschap staat onder druk door individualisering van de samenleving. Tegelijkertijd vraagt de samenleving om meer inzet vanuit de samenleving, onder meer mantelzorg en vrijwilligerswerk. Dat heeft te maken met de grenzen van het zorgdomein.

1.2. Grenzen aan het zorgdomein

Het zorgdomein raakt meer overvraagd: er zijn grenzen op het gebied van financiën en arbeidsmarkt. Om goede zorg voor iedereen beschikbaar te houden, moeten we de dingen anders organiseren. Om de toestroom van

patiënten in de zorg te in te dammen kun je aan twee dingen denken. In de eerste plaats kun proberen om die patiënten op een andere manier, op een andere plek te ondersteunen dan door middel van (specialistische) zorg. In de tweede plaats kun je proberen om te voorkomen dat die toestroom überhaupt ontstaat: preventie. Voor beide opties wordt gekeken naar sociaal werk als oplossing.

1.3. Welzijn en gezondheid

Er is steeds meer besef over de wisselwerking tussen de sociale en economische situatie van mensen en hun gezondheid. Dat zien

we onder meer in het gedachtegoed van de Positieve Gezondheid. Problemen worden meer in samenhang benaderd en de oplossingen worden steeds meer gevonden in samenwerking tussen de domeinen.

1.4. Grenzen aan het voorveld

Mensen worden in toenemende mate zelf verantwoordelijk gehouden voor hun maatschappelijk succes. Een uitvloeisel daarvan is bijvoorbeeld de norm van langer thuis wonen. Maar het daarvoor nodige persoonlijke sociale netwerk(en) is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Sociale

problemen zoals die van eenzaamheid, laaggeletterdheid, uitsluiting, armoede en schulden nemen toe. De ongelijkheid neemt toe en de bestaanszekerheid komt voor veel mensen in het geding. Zelfstandig leven en verantwoordelijk zijn voor jezelf is fijn voor mensen met voldoende veerkracht. Maar als die er niet genoeg is, is een beroep op eigen verantwoordelijkheid een recept voor problemen.

1.5. Jongeren lopen achterstand op

Veel jongeren lopen achterstanden op in hun ontwikkeling. Achterstanden op het gebied van school en opleiding, gezondheid, sociale vaardigheden, weerbaarheid en gezondheid. In De Wolden is er een hoog gebruik van eerstelijns jeugdhulp. Vaak liggen hier problemen uit de omgeving waarin kinderen en jongeren opgroeien aan ten grondslag.

1.6. De diverse cultuur van Drenthe

De Wolden is een plattelandsgemeente, maar er wonen mensen uit alle Nederlandse provincies; omdat ze hier werken of omdat ze 'drentenieren'. Ook wonen er mensen die oorspronkelijk buiten Nederland woonden en die om wat voor reden dan ook hun toevlucht zochten in Nederland en terecht kwamen in onze gemeente. We zijn allang niet meer de plattelandscultuur van "Bartje", maar

een samenleving met een diversiteit van nationaliteiten en culturen. Dat doet een beroep op het aanpassingsvermogen van ons allemaal.

1.7. De digitale ontwikkeling

Digitale techniek lijkt met de intrede van kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence - AI) een nieuwe vlucht te nemen. In combinatie met de druk op de arbeidsmarkt biedt die techniek mogelijkheden om efficiënter te werken en dus meer mensen te ondersteunen. Die ontwikkeling voorzien we specifiek in de zorg, omdat daar in toenemende mate sprake is van personele krapte. Maar ook in het algemeen: de ontwikkeling is er en zal ook aan het sociaal werk niet voorbijgaan. Daarbij zien we ontwikkeling in ons primair proces: digitale ondersteuning van ons contact met inwoners, én ondersteuning in onze bedrijfsvoering.

Mede door de digitale ontwikkeling neemt de vraag om data toe: het is er, dus we gebruiken het. Wij én de gemeente vragen data over de samenleving om te signaleren, over onze inzet om te sturen en over onze impact om ons te evalueren.

Maar we zien ook een nieuw soort tweedeling ontstaan, namelijk tussen mensen die digitaal vaardig zijn en zij die dat niet zijn.

De laatste categorie is sterk afhankelijk van de eerste. Een nieuw soort mantelzorg dat tijdrovend kan zijn en waar de regels rondom de bescherming van persoonlijke gegevens vaak extra hindernissen zijn. We zien ook dat mensen die minder of niet digitaal vaardig zijn slachtoffer worden van digitale oplichting en daardoor in allerlei problemen kunnen komen.

2. Missie

Welzijn de Wolden heeft een reden van bestaan. In onze missie geven we aan waartoe wij op aarde zijn. In onze visie vertellen wat we gaan doen om onze missie uit te voeren. In de strategie vertellen wat we daarvoor de komende jaren gaan doen.

Onze missie luidt:

De bloeiende samenleving van De Wolden die voor iedereen open staat om naar behoefte en mogelijkheden aan deel te nemen.

We ondersteunen je daarbij als dat nodig is.

Samen met jou organiseren we wat daarvoor de beste manier is.

We doen dit met betrokken en uitstekend gekwalificeerde sociaal werkers, die naast jou in de bloeiende samenleving staan, in sterke dorpen, samen met onze sterke netwerken.

Leeswijzer

Met deze formulering is zowel de missie als de strategie samengevat. Als we die samenvatting vertalen naar een schema ziet het eruit als in de afbeelding hiernaast.

Dit schema is tevens de structuur van het koersplan.

4. Strategie

4.1 We ondersteunen veerkracht

4.1.1. Voordat het nodig is

De schijnbare tegenstelling van preventie is dat je iets doet, om er daarmee juist voor te zorgen dat je niets hoeft te doen. Eigenlijk doen wij ons werk vóóordat het nodig is. En natuurlijk is dat noodzakelijk werk. Want we voorkomen problemen en we voorkomen dat problemen erger worden. We voorkomen ook dat we pas iets doen in een later stadium wat veel duurder en ingewikkelder is. We signaleren en we bouwen aan relaties en vertrouwen, zodat mensen ons vinden als er niks aan de hand is, maar ook als er wél vragen ontstaan.

4.1.2. Alleen als het nodig is

De bovenstaande driehoeken geven de

omgekeerde evenredigheid aan tussen veerkracht en ondersteuning. We bieden dus meer ondersteuning naarmate de eigen veerkracht van mensen minder is. We werken laagdrempelig en preventief als het kan. Maar we lossen ook problemen op en soms houden we daarbij een stukje regie tijdelijk samen vast.

Collectief als het kan, individueel als het moet

We rekenen er ook in onze aanpak ook op dat mensen elkaar kunnen helpen. Mede daarom kiezen we bij voorkeur, als het kan, voor groepsinterventies en ondersteunen we alleen individueel al het moet. In alle gevallen is de voorkeur dat inwoners elkaar ondersteunen - bijvoorbeeld samen in een groep of als vrijwilligers - boven de inzet van beroepskrachten.

4.1.3. Met jou en naast jou

Het doel van de inwoners staat centraal in ons werk. Daarmee stellen we tegelijkertijd ook hun kwaliteiten en competenties centraal: het is jouw doel en dat kun je op jouw manier halen. Wat we doen is samen met de inwoners op pad gaan. We zetten daarbij onze werkwijze in. Daarmee ontdekken we samen de eigen mogelijkheden en versterken we die waar dat nodig is. We werken dus samen

met inwoners op basis van gelijkwaardigheid. We lopen samen een eindje op en als het doel van de inwoners is gehaald, dan zijn we klaar. Onze ondersteuning is voor de inwoners vrijwillig, maar meestal niet vrijblijvend.

4.2. 'Er zijn' voor de sterke dorpen

4.2.1. Actief waar inwoners zijn

Onze werkplek is het dorp. En in de dorpen zoeken we de mensen op. In het dorpshuis, thuis, op het werk, op de markt, in het bos, op het festival, in de keet, bij de kerk en bij de hangplekken,... Daar zijn we zichtbaar en vindbaar. Waar nodig ondersteunen we de plekken waar mensen elkaar ontmoeten of we dragen bij aan het initiëren van nieuwe plekken en ontmoetingsmogelijkheden.

Specifieke doelgroepen

De wijze waarop wij ondersteunen geldt voor al onze werksoorten en voor alle inwoners van De Wolden. Gezien onze analyse en visie (risicofactoren) hebben we daarin een aantal specifieke aandachtsgroepen:

- Mensen 'dichtbij de arbeidsmarkt';
- ouderen;
- jongeren;
- de 'spitsuurgeneratie'.

Mensen 'dicht bij de arbeidsmarkt'

De vraag om een stap te zetten naar betaald werk betekent voor sommige mensen dat ze een paar treden tegelijk moeten nemen op de zgn. participatieladder.

Wij gaan liever met de mensen op pad om samen één voor één de stappen te zetten die wél kunnen. Bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk (stap 2,3 en 4 in de illustratie). Onze hoogste trede is dat mensen optimaal mee doen in de bloeien de samenleving. We noemen dit sociale activering.

Ouderen

Voor oudere mensen geldt dat de omstandigheden vaak minder ideaal zijn; werk valt weg, sociale relaties worden minder en competenties nemen af. Met het stijgen

van de leeftijd nemen de risicofactoren toe. Daarom is de aandacht voor veerkracht belangrijk: een generatiewisseling gaat per definitie gepaard met risico's. Voor ouderen geldt ook dat afnemende vaardigheden en een kleiner sociaal netwerk vaak vragen om aanvulling in de vorm van ondersteuning. Ons ouderenwerk legt daarom een accent op het ontwikkelen en in stand houden van veerkracht.

Kinderen en jongeren

Veerkracht die je op jonge leeftijd ontwikkelt blijft een leven lang waardevol. Persoonlijke achterstanden die je jong oploopt, zijn later moeilijk in te halen. We richten ons daarom op het ondersteunen bij de ontwikkeling van de basisvaardigheden van het kind en het kansrijk opgroeien van het kind in zijn of haar omgeving: het gezin, het dorp en op school. Ons schoolmaatschappelijk werk en de sociale vaardigheidstrainingen worden met dat doel ingezet als de omgeving van het kind hiervoor niet toereikend is. Daarnaast bieden we specifiek ondersteuning aan kinderen en jongeren die mantelzorgtaken uitvoeren om ook hun veerkracht te behouden of te vergroten.

Voor de jongeren geldt extra dat de

vaardigheden die zij zich nu eigen maken waardevol zijn voor de rest van hun leven. We maken verbinding met jongeren om ze te helpen om hun weg te vinden in de samenleving en op weg naar zelfstandigheid. Jongeren kunnen kwetsbaar zijn op die weg. Daarom is ons jongerenwerk ook gericht op het ontwikkelen van veerkracht.

De 'spitsuurgeneratie'

Tussen ouderen en jongeren zit de generatie in het spitsuur van het leven: volop aan het werk, volop sociaal leven en volop activiteiten naast het werk. Een deel heeft opgroeiende kinderen in huis, een deel heeft (mantel)zorgtaken voor ouders en een deel heeft allebei. Stress, opvoedingsvraagstukken, mantelzorg, geldzorgen, relatie-uitdagingen,...etc. Kortom, een generatie met belangrijke maatschappelijke rollen. Maar in samenhang daarmee is er ook een belang om hen te ondersteunen.

4.2.2. Bruggen bouwen

Voorwaarde voor ons werk voor de zorgzame dorpen is dat er verbinding is binnen het dorp. Een brug die wordt gebouwd van twee kanten. Dus nooit alleen ons doel, ook niet het dorpsdoel, maar een gezamenlijk vertrekpunt. Waar nodig nemen wij initiatief om het leggen van deze verbindingen te starten. We haken daarvoor bij voorkeur aan bij initiatieven van inwoners. We ontmoeten elkaar in het midden om vandaar te kijken wat het sterke dorp nodig heeft.

4.2.3. Inwoners zijn naobers

Ons huidige stelsel is erop gericht dat mensen zo veel en zo lang mogelijk thuis blijven wonen en verblijven, ook als ze ziek zijn of zorg nodig hebben. Hierdoor worden veel zorgtaken

uitgevoerd door (jonge) mantelzorgers. Wij willen deze groep ondersteunen en faciliteren, zodat ze hun taken goed kunnen uitvoeren. Het andere doel is dat de mantelzorgers ook zo veel mogelijk ontzorgd worden.

Ervaring vanuit het verleden is dat veel mensen vrijwilligerswerk (willen) doen. De Wolden kent het hoogste percentage vrijwilligers van Drenthe en Drenthe het hoogste percentage van Nederland. Helaas zien we dat het aanbod van vrijwilligers dalende is. Daar staat tegenover dat veel mensen vrijwilligers nodig hebben. En dat neemt de laatste tijd juist toe. Onze inzet is erop gericht om die vraag en dat aanbod bij elkaar te brengen en te werken aan de randvoorwaarden voor optimaal naoberschap.

Ouderen vragen steeds meer de aandacht van ons allemaal. We kunnen werken aan mogelijkheden voor zorg en aandacht. Maar daaronder ligt het draagvlak voor ouderen in de sterke dorpen: dat mensen oud kunnen worden in de dorpen waar ze wonen. We willen samen met inwoners en ons netwerk werken aan dat draagvlak.

4.3. Samenwerken voor sterke netwerken

4.3.1. We jagen samenwerking aan

Onze visie is dat we niet werken zonder onze netwerken. Hiermee zeggen we: om te werken aan onze missie, moeten we onze netwerken blijven ontwikkelen. Dat is wat de samenleving van ons nodig heeft, dat is ook wat onze netwerkpartners van ons verwachten.

Overall waar we ‘ondersteunen’ of ‘er zijn’, signaleren we onze opgaven. Onze natuurlijke reactie bij elke opgave is dat we om ons heen kijken met de vraag: ‘met wie gaan we dit samen aanpakken’. Inwoners, netwerkpartners en opdrachtgevers komen ook bij ons met hun kijk op de dorpen en de opgaven die zij daar zien.

We zijn uitnodigend als het gaat om samenwerken, we zien de missie van onze partners en proberen aanvullend op elkaar te werken. We zijn waar mogelijk en nodig faciliterend, ook als het gaat om regie binnen het netwerk.

4.3.2. We investeren in kennis en vernieuwing

Voor verandering is kennis nodig. Van de huidige situatie, van de vraagstukken die we moeten oplossen en van de mogelijkheden om die vraagstukken op te lossen.

Die kennis halen we in de eerste plaats uit de dorpen: van de inwoners en onze opdrachtgevers en netwerkpartners.

In het kader van zorg en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) voorzien we een vernieuwde rol: samen met de zorg verschuiven we van zorg (het zgn. ‘hoofdveld’) naar het voorkomen daarvan (het zgn. ‘voorveld’). Deze overgang, die nodig is om de problemen in de zorg op te lossen, betekent niet dat we patiënten verschuiven, of dat we werkwijzen en methodiek van de zorg overnemen. Het betekent wel dat we samen een nieuw ‘hoofdveld’ inrichten waarop we voorkomen dat mensen in zorg komen. Patiënten worden dus cliënten, deelnemer of (vrijwillige) medewerker.

Maar we realiseren ons ook dat wij een beperkte schaalgrootte hebben. Die nodigt uit tot bescheidenheid. Daarom is het vooral belangrijk om te zien wat anderen signaleren en ontwikkelen. Van wetenschappelijk onderzoek tot de goede voorbeelden uit de praktijk. We moeten veel lezen, met elkaar spreken en vooral op werkbezoek. We kijken dan vooral of we kunnen leren van goed werkende oplossingen, die anderen in

praktijk hebben gebracht. We rekenen op medewerkers en inwoners die (samen) goed nadenken over oplossingen en hoe we die kunnen inzetten in onze dorpen.

4.3.3. We benutten (boven)gemeentelijke netwerken

In het kader van de landelijke en provinciale programma’s wordt steeds meer samenwerking gevraagd. Die ontwikkeling gaan we voortzetten. In de vorm van de ‘5D samenwerking’, het samenwerkingsverband van het sociaal werk in Meppel/Westerveld, Hogeveen, Coevorden Midden Drenthe en De Wolden.

Belangrijk voor de 5D’s vinden we dat we op het niveau van visie en missie van sociaal werk streven naar meer uniformiteit zodat we steeds meer namens elkaar en voor elkaar kunnen optreden en nog vanzelfsprekender en concreter gaan samenwerken.

We verkennen de mogelijkheden aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- je hoeft niet samen te gaan om samen te werken;
- om goed samen te werken moet je elkaar kennen;
- we gaan niet voor kostenbesparing, wel voor verhoging van de kwaliteit van onze dienstverlening;
- de positieve effecten van dingen samen doen (synergie)
- minder risico’s.

Ook de samenwerking van 5D met de andere sociaal werk organisaties in Drenthe (Tinten groep en Welzijn in Noordenveld) vinden we belangrijk. We streven naar een gezamenlijke positionering, zodat we als sociaal werk in onze provincie steeds meer een duidelijk gezicht krijgen en daarmee als projectpartner én als ‘voorveld’ in beeld zijn bij onder meer gemeenten, provincie en het zorgdomein. Samen maken we de beweging van ziekte en zorg naar gezondheid en veerkracht (=welzijn).

We rekenen op de brancheorganisaties in de wereld van gemeenten, zorg en sociaal werk, dat zij de kennis en voorbeelden verzamelen en beschikbaar maken. We rekenen ook op het vakmanschap en netwerk van onze brancheorganisatie (Sociaal Werk Nederland) om het belang van sociaal werk voor de toekomst samen met ons op landelijk en regionaal niveau uit te dragen.

4.4. Kwaliteit

Kennisbevordering

We houden onze professionele kennis op peil door een actief beleid van kennisbevordering en zijn bereid om die kennis in te zetten en te delen.

Om de kwaliteit van onze dienstverlening te borgen certificeren wij ons met het Kwaliteitslabel Sterk Sociaal Werk.

Feedback

Wij zijn aanspreekbaar op onze daden en ontvangen daarop graag feedback. De resultaten die we halen maken we zichtbaar en gebruiken we, indien nodig, om bij te sturen. We zijn gericht op continue verbetering van onze diensten en producten.

Verantwoording

Wat het effect van preventie - een groot deel van ons werk - is, kun je niet registreren. De bedoeling is immers dat problemen niet ontstaan. En wat er niet gebeurt, kun je ook niet beschrijven. Met andere woorden: een groot deel van ons werk kunnen we niet verantwoorden intermen van maatschappelijk effect, economisch rendement, gemeten waarden of terug verdienen. Sterker nog:

als we koersen op een verantwoording van ons financiële rendement, zouden we ons in de uitvoering gaan beperken tot 'financieel bewijsbare' activiteiten. Daarmee zouden we het hele idee van preventie onderuit halen. Wat we wél kunnen is het registreren van onze activiteiten in combinatie met anekdotische verantwoording. Daarmee kunnen we een realistisch beeld schetsen van wat we doen en vertrouwen ontwikkelen dat we de goede dingen goed doen.

Wolderhuus
Zuider Esweg 1a, 7921 JC Zuidwolde

Buitencentrum De Poort
Kloosterstraat 12, 7963 AH Ruinen

T 0528 37 86 86

E info@welzijndewolden.nl

W www.welzijndewolden.nl